

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1622/2017
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Милојевић адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Путеви Србије“ са седиштем у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4628/16 од 09.03.2017. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4628/16 од 09.03.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 738/13 од 07.04.2016. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени Јавно предузеће „Путеви Србије“ са седиштем у ... да тужиоцу АА из ... на име накнаде штете исплати износ од 15.691.966,74 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове поступка у износу од 539.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4628/16 од 09.03.2017. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 738/13 од 07.04.2016. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац АА тражио да се обавезе тужени Јавно предузеће „Путеви Србије“ са седиштем у ... да му на име накнаде штете исплати износ од 15.691.966,74 динара. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 738/13 од 07.04.2016. године и одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник непокретности уписаних у лист непокретности број ... КО ... - пољопривредног земљишта, катастарска парцела ... и шумског земљишта, катастарска парцела Право својине на означеним непокретностима тужилац је стекао наслеђивањем заоставштине свог оца ББ, умрлог 18.05.2012. године. Изградњом дела обилазнице око ..., Сектора Б5 деонице аутопута Е70 Добановци-Бубањ поток, трајно је онемогућен приступ наведеним парцелама. Због тога се на катастарској парцели ... не може обављати пољопривредна делатност, а са катастарске парцеле ... извлачити дрвна грађа. Правни претходник тужиоца је захтевао од туженог да му се омогући прилаз његовим парцелама, али му је одговорено да на тој деоници није предвиђен локални пут. По налазу и мишљењу вештака пољопривредне струке тужиоцу је, због немогућности прилаза парцелама онемогућена било каква пољопривредна делатност, а тржишна вредност обе парцеле износи 133.733,64 евра или 15.691.966,74 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени одговоран за штету која је тужиоцу проузрокована тако што је изградњом деонице аутопута Е70 - обилазнице око Београда, пресечен локални пут и на тај начин онемогућен прилаз парцелама тужиоца. Због тога је, применом чланова 154. и 155. Закона о облигационим односима, тај суд обавезао туженог да исплати тужиоцу тржишну вредност непокретности, јер се настала штета састоји у губитку њихове вредности - исте се не могу уновчити (продати), а не у висини изгубљене добити.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, предметне непокретности нису одузете од тужиоца или његовог правног претходника а првостепени суд је, досуђујући накнаду штете, одлучио као да је извршена фактичка експропријација - са позивом на чланове 154. и 155. Закона о облигационим односима применио мерила и критеријуме за утврђење накнаде прописане чланом 42. став 1. Закона о експропријацији. Супротно од правног становишта израженог у првостепеној пресуди, другостепени суд сматра да би тужилац, уколико му је онемогућен приступ до његовог земљишта, имао право на накнаду штете у висини измакле добити а не у висини тржишне вредности земљишта коју је тражио, и на коју би имао право да му је тужени фактички одузео земљиште.

Одлука другостепеног суда је правилна, а ревизијом тужиоца се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Тужилац, изградњом саобраћајнице којом је онемогућен прилаз спорном земљишту, са формалноправне тачке гледишта није лишен права својине јер тужени није извршио фактичку експропријацију и променио намену земљишта. Због тога тужилац нема право на накнаду штете у висини тржишне вредности спорних парцела, која би му припадала само у случају да је лишен права својине. Међутим, право тужиоца на мирно уживање имовине у смислу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, ограничено је радњама туженог јер је смањена могућност коришћења и располагања предметним парцелама.

Тужилац је онемогућен да земљиште користи за обављање пољопривредне делатности и зато се његова штета састоји у изгубљеној добити предвиђеној чланом 155. и чланом 189. став 1. и 3. Закона о облигационим односима, али постојање и висину те штете у овом поступку није било могуће утврдити због изостанка предлога тужиоца да се на те околности изведе доказ вештачењем (на тужиоцу је терет доказивања постојања и висине штете). Такође, тужилац није доказао да је смањена могућност располагања његовом имовином, односно да спорно земљиште није могао продати, или да је услед изградње саобраћајнице којом је онемогућен прилаз земљишту његова вредност смањена испод тржишне вредности, и тако му нанета обична штета из члана 155. Закона о облигационим односима - умањење имовине.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић